

necessitas ex eo non videtur eos excusare, quoniam se in necessitate constituerunt, Magistratum subeunt; necessitas autem excusare non solet eum, qui sibi ipsi causa necessitatis fuit, quare illi non est subveniendum, l. si fideijsor, 7. & si necessaria, in fine, ff. qui satisfac- cogant. l. 2. §. si quis tamen, & ibi glossa verbo articulare, ff. si quis cautionibus, l. 3. §. subveniatur, ff. ad sylianian. Felyns in cap. quo in Ecclesiarum, num. 67. de constitution, Gregorius Lopez in l. 31. tit. 9. part. 1. gloss. 7. & in l. 22. tit. 11. part. 3. gloss. 3. Covarruvias lib. 2. variarum, cap. 16. n. 9. & in practicis, cap. 6. num. 2. in fine, Menochius de arbitriis. Judic. lib. 2. centur. 2. cap. 182. ex num. 37. cum plurimis omis. Melius igitur faceret Judex iste pauper, & egenus, si se Magistratus abstinueret, ne illum necessitas cogerer a subditis necessaria perte, & accipere muruam pecuniam ad suas necessitates sublevandas, quam si voluntarie in egestatem incidente per Magistratus susceptionem, prohibitionem legum excusatione necessitatis effugiat.

28 Respondendum est, regulam quidem esse, nulli subveniendum, qui se in necessitate constituerit; verum esse limitandam tunc, cum culpa non est ordinata ad necessitatem; eo enim casu, etiam si culpa sua quis in necessitatem incidit; cum necessitas excusat, & non reddit indignum beneficio. Quae fuit doctrina Glossa in cap. quia diversitatem, verb. suspensus, de concess. probend. quoniam sequitur Panormitanus ibi, n. 11. & l. 3. cap. quo in Eccl. 67. vers. non obstat etiam, de const. Decius ibi num. 37. qui loquitur in individuo de paupertate docuit Bartolus in l. 2. §. simil modo, ff. si quis cautionibus, Angelus in quaest. Bononiensis sue civitatis bannitus, n. 15. Menochius de arbitriis, cap. 182. n. 59. Sardus dec. 26. ex n. 16. & alii, nos diximus disput. 2. num. 616. Non est autem putanda causa necessitatis Magistratus susceptione, siquidem multi, divites etiam Magistratus quam non Magistratus incident quotidiu in necessitatibus, ob quas cogunt petere mutuum. Ita sit, ut necessitas excuset Magistratum ex communis Doctorum sententia, si muruam petat a subditis, quia non ordinatur Magistratus administratio ad necessitatem incurram, neque eam consequitur necessitas infallibiliter praesertim cum ex salario publico, & emolumenit Judex ali possit.

Ad tertium argumentum dicendum est, adversus Judicem, non ex eo solo, quod mutuum accipiat ad suas necessitates sublevandas, presumendum esse illicitam munera palliationem, seu simulationem; aliqui ex eo, quod emat necessaria ad viatum, vel vendat semel, aut iterum superflua, posset eadem simulatio prasumi, sed id ex adjunctionis circumstantiis esse praesumendum, veluti si clam acciperet, si interposita persona suspecta, si a litigatore, vel alio simili suspicioni obnoxio. Verum tamen si mutuum palam, & bona fide contractum esset, & de simulatione non constaret, veluti si se Judex, vel in privato chirographo, vel publica scriptura obligasset ad id reddendum, vel accepisset mutuum sub pignore, quod plane non fecisset, si pecunia dono illi data esset; (ejusmodi enim dona solent, tam occulte accipi, ut nullum eorum remaneat vestigium, neque possit donator donarium ad restituendum compellere) nullius criminis esset reus Judex, qui eo modo mutuum acciperet. Tamen si verum sit, Judicibus consilium esse dandum, ut quantum fieri possit, absineat ab ipsis contractibus inter subditos, quemadmodum eos horrita est apud Neapolitanos pragmat. 4. vers. præterea eisdem, de munere officiali, quoniam, ut prudenter animadverterit Molina de primogenitis, lib. 2. cap. 8. n. 41. & lib. 4. cap. 5. n. 29. ex l. si pupillorum, ff. si pupillus, ff. de reb. cor. antequam actus fiat, tutior pars est eligenda; Judex autem propter istas prohibitions expositus est periculo suspicionis, ut adnotavit Farinacius in practicis criminali, queb. 111. n. 170. cum tribus sequentibus, vol. 3. Mascarus d. concl. 164. n. 5. Bajardus ad Julianum Claram, lib. 5. sentent. 5. fin. queb. 73. n. 27. & seqq.

Si tamen id fecerit urgente necessitate, constetque syndicatori de veritate mutui, praesertim si tempore syndicatus jam solutum sit, nulla pena dignus est. Idque si bene advertamus probat argumentum ipsum, quod dissolvimus, siquidem mutuum Judici factum vocat titulum iustum prohibita donationis, quod plane indicat licitum esse Judici mutui contractum exercere; illicitum vero donationem recipere, dolunque esse, iustum iusti nomine, & titulo tegi, & dissimulari, quod nos non negamus.

SUMMA DISPUTATIONIS QUARTÆ.

- 1 T' Kplex est genus emolumentorum Judicis.
- 2 Disputatio tractanda est de Judice delegato salariato.
- 3 Judex delegatus non salariatus absque dubio percipit partes paenarum, &c.
- 4 Extendit resolutio ad Judices superioribus, Auditores Regios, aut Alcaldos cum delegantur.
- 5 Explicantur l. 15. tit. 6. lib. 2. recopilation. & nro. 6. & 7.
- 6 Confirmatur resolutio aliis legibus, & limitatur.
- 7 Ratio decidendi dicta leg. 15.
- 8 Secunda ratio decidendi dicta leg. 15.
- 9 Titulus disputationis proponitur, & declaratur.
- 10 Prima sententia negativa.
- 11 Probatur primo.
- 12 Probatur secundo.
- 13 Probatur tertio.
- 14 Probatur quarto.
- 15 Secunda sententia affirmativa, & num. 18.
- 16 Distinguuntur causas, & primus refertur.
- 17 Prima conclusio.
- 18 Laboris, & premii perpetua est, & mutua proporsio,
- 19 Ratio decidendi in l. 9. tit. 5. lib. 3. recopilat. designat omessa a scribentibus.
- 20 Premium promissum capient malefactorem, non debetur familia potestatis cum capioni, juxta Bartolom.
- 21 Non debet quis dupl. danno onerari.
- 22 Rationes dicendi l. 21. tit. 6. lib. 3. & l. 11. tit. 21. lib. 4. & l. 13. tit. 7. lib. 9. recopilation.
- 23 Secundus casus proponitur.
- 24 Secunda conclusio, qua deciditur.
- 25 Tertius casus distinguuntur.
- 26 Tertia conclusio.
- 27 Probatur efficaciter, & ubi lex non distinguere, neque nos distinguere debemus.
- 28 Eadem ratio quoad hoc militat in ordinario Judice, que in delegato.
- 29 Delegatus ad universitatem causarum est instar ordinarii.
- 30 Est cur Principes magis agentes delegatos Judices, quam ordinarios, curque eis magis faveant.
- 31 Non est lex, qua prohibeat delegatos acquirere quadam lucra.
- 32 Consuetudinis, quod Alcaldi Curie percipient de rechos de los depreces omeillos, y sangre, quanam sit ratio.
- 33 Dissolventur primum, & secundum argumentum prima sententia.
- 34 Tertium argumentum dissolvitur.
- 35 Quarto argumentum satagit.
- 36 Admonito Authoris, & omnes homines esse luci cupidos, rametsi quidam dissimulent, aut contrarium simulent.

DISPUTATIO IV.

Utrum Judex delegatus salariatus, possit ultra salarium exigere sportulas actorum, & partes paenarum, quas leges Regia Judicibus designant, & applicant?

Ad l. 31. tit. 6. lib. 3. & l. 15. tit. 6. lib. 2. l. 11. tit. 21. lib. 4. & l. 13. tit. 7. lib. 9. nova recopilation.

E' Molumentorum, quae Judices ratione officii sui onerisque injuncti percipiunt, tria sunt genera. Primum est salarium publicum, quod in nostro Regno Hispano designatur, tum ordinariis Judicibus, tum delegatis. Secundum sunt minuta quedam commoda pecuniarum, quasi, per stipem collectarum iure actorum, que Judex quotidie facit, de quibus statuit in lib. 3. recopilationis, titul. 10. del Aranzel de los derechos de las justicias ordinarias. Has vocamus sportulas, de cuius nominis significacione videndi sunt Alexander ab Alexandro lib. 5. genialium dierum, cap. 24. Caius Rodiginus lib. 12. lectionum antiquarum, cap. 21. in fine, Alciatus lib. 3. disputationum, cap. 17. Calvinus in lexico juris, verb. sportula, Joannes Garcia de expensis, & meliorationibus, cap. 21. ex num. 11. ubi de translatione hu-

Disputatio IV.

cap. 7. num. 11. Joannes Hevia Volanno in curia philippica, 2. part. del juicio executivo, §. 33. num. 8.

Quæ quidem resolutio, quæ apud nostros est indubita-

ta, amplianda est, etiam si Judex delegatus non salaria-

tus sit aliquis de Judicib. superioribus, videlecer, aut Re-

gius Auditor, aut Judex criminum, quem Alcalde vulgo

vocamus. Iti enim cum delegantur ad alias causas sine

designacione salariai, si causa sint ejus natura, & condicio-

nis, in quibus alii Judices ordinarii, vel delegati, pos-

sent jure applicare sibi per sententias, & percipere partes

paenarum per leges assignatas, possunt etiam ipsi eas sibi

applicare, & percipere, dummodo per delegationum in-

strumenta, seu rescripta, id eis prohibitum non sit. Qua-

in re vidi praecipitem lapsum supremi cuiusdam tribunalis

existimantis, non posse Judices istos applicare sibi partes

istas paenarum: verum ubi caput se in praecipit dat, caput

membra sequuntur. Ampliacionis tamen nostra funda-

mentum est l. 15. tit. 6. lib. 2. recop. cujus verba referam;

Mandamos que ajen en los pleitos, que de aqui adelante se mo-

vierten, como en los que al presente estan pendientes, que no

estuvieren sentencias en revisita, los Alcaldes de nuestra

casa, y corte, y los Alcaldes de las nuestras audiencias, y

chancillerias, y los otros Jueces superiores, de los quales, y

en los caffos, que no ay grado para appellar, o suplicar para

otros tribunales, en los negotios, y delitos, que sentencia-

rem, aunque ayan venido ante ellos en primera instantia, no

puedan llevar ni lleven la parte de las penas, que por leyes,

y pragmaticas de estos Reynos se apliquen a los Jueces, que las de-

terminaren, y que le parte que conforme a las dichas leyes

avien de aver los dichos Jueces de aqui adelante sean, y se

apliquen para la nuestra camera, y fisca. De manera, que el

Juez, o Jueces dejen, y en los caffos, que no vultere grado de

appellacion, suplicacion para otro superior, no pueda llevar,

nilleve parte de las dichas penas quedando las dichas leyes

en su fuerza, y vigore, en quanto los Jueces inferiores. Que

lex continet limitationem ejus regulas generalis, quod Ju-

dices possint per suas sententias assignare sibi partes paenarum

staturas a legibus, seu pragmaticis Regis. Ea enim

est limitanda, cum Judex cognoscit de causa tanquam super-

ior, a quo non potest interponi appellatio, seu suppli-

cacio ad superioris tribunal. Que limitatio amplianda est

etiam si talis causa deveniat in prima instantia ad ejusmo-

di Judicem. Que tamen lex ut uberior explicitetur, duo

causas notandi, & distinguendi sunt. Primus, quem ex-

prende lex ipsa continet, & determinat, est, cum Judices

isti superiores Auditores, aut Alcaldi, cognoscunt de ali-

qua causa, non ut singuli, sed ut universi, & per modum

unius tribunalis, ut conjuges cum aliis, quorum sin-

gula vota, & judicia non constituant sententiam, sed

conjuncta cum votis aliorum iuxta l. 26. 43. 44. 47. tit. 5.

lib. 2. recopilat. & doctrinam Bartoli in l. si uni ex pluribus,

36. alias Pomponius, num. . & seqq. ff. de re jud.

Quo caffo a sententia pronunciata ab Auditribus, aut

Alcaldis non potest interponi appellatio, aut supplicatio

ad superioris tribunal, sed interponitur supplicatio ad idem

tribunal, in quo per sententiam revisionis confirmata,

aut revocatur prior sententia, sine ullo alio recursu or-

dinario, juxta l. 22. tit. 4. lib. 2. recent.

Primo igitur isto caffo, d. l. 15. quam interpretamur, 5

definit, non posse Judices istos superiores applicare sibi

partes paenarum per suas sententias, quas leges Judicibus

decidentibus causas applicant. Idque non solum

si cognoscant de causa in gradu appellationis interpo-

fitæ a Judicibus inferioribus, sed etiam si causa ad co-

runt tribunal deveniat in prima instantia, ut multis

causibus potest devenire.

Secundus caffus est, quem lex non exprimit; aperte ta-

men indicat distinguendum à primo, quo Judices isti, qui

alias unam universitatem superiore componunt cognos-

centem de causa in gradu appellationis, efficiuntque tri-

bal supremum à qua non potest appellari, cognoscunt de causis ipsis, non ut universi, sed ut singuli, videlicet

tanquam delegati ab aliquo superiore intra, vel ex-

tra Curiam. Quo caffo votum ipso ab aliorum votis

separatur, & singulariter pronunciatum facit senten-

tiam, & item determinat. Quo item caffo ab ipsis inter-

ponitur appellatio ad superioris tribunal, ut testatur, tum

stylus ipse omnibus patens, tum leges diversæ nova reco-

pitulationis, l. 16. lib. 26. tit. 8. lib. 2. l. 16. cap. 17. tit. 6.

leg. 20. tit. 4. codem lib. 2. Quæ leges tametsi loquantur de

Alcaldis, ut Judicibus Provinciae decidentibus causas ci-

viles, idem tamen contingit cum cognoscunt de causis

Disput. Jur. de Judiciis. Tit. I.

criminalibus ex jurisdictione delegata: tunc enim solus Alcaldis delegatus decernit item, & ab eo interponitur appellatio ad superioris tribunal delegantis, ut eft luce clatin, & quotidianis experimentis notissimum. Idem de Auditoribus dictum putatur.

7 De isto autem casu, quo Jux aliqui superior sit Jux inferior, & cognoscit, & procedit ut inferior, diff. l. 15. nihil exprefse definit, sed eo ipso, quod omisit, reliquias videtur faciendum sit, sub dispositione juris communis, l. commodissime, ff. de liber. & posthum. l. si extraneus, 6. ff. de condit. cas. dat. l. pricipimus, 32. in fin. C. de appellat. cap. suscepimus, de reſcript. in ſexto, cum traditis al Protero Barboſa in l. ſi cum dorem, 23. in princ. ex n. 17. 21. & 45. ff. de ſolat. matr. Eo maxime, quod in calce legis ea verba adjecterit Legiſlator: *Quedando las dichas leyes en su fuerza, y vigor, en quanto a los Jueces inferiores.* Atque in eo contraria dicioneſt, deciſionis caſus precedentis aperte inſinuant totius legis verba limitantia dicioneſt ejus ad praecedentem caſum, ibi: *De los queles, y en los caſos, que no ay grado para appellar, o ſuplicar para otros tribunales; & iterum inferius in fine: De manera, que el Juez, o Jueces, de quin, y en lor caſos, que no vñiere grado de appellation para otro superior, no puelde llevar, ni lleva parte de las dichas penas.* Ergo in aliis caſibus contraria dicioneſt dicendum, nempe poſſe Juxes iſtos pecuniarum partes perciptere; alioquin cur limitante lex loqueretur, & non potius simpliciter, & absolute percepſiſt Juxes iſtos nunquam, & nullo caſu, ſive ab eis poſſet, vive non poſſet interponi appellatio ad superioris tribunal, perciptere partes pecuniarum in caſis, de quibus judeciantur. Succedit igitur regula, ut limitata verba limitatum effectum producant, l. in agris, ff. de adquir. rer. dom. l. cancellaverat, ff. de iis, que in teſtam. delent. l. age, C. de transact. Merces de majoratib. 2. p. q. 6. in prima imprefione, n. 106. in ſecunda, n. 531. & ſeqq. Simon de Praetis de interpr. ult. volunt. lib. 1. interpr. 1. dubit. 4. ſolat. 12. per totam, fol. mibi 62. Joannes Garcia de nobilitate gl. ff. 1. in princ. ex n. 29. quoniam ſi Legiſlator aliud voluſet, facile aliud exprefſiſt. Quo argumento uifus est Pontiſex in cap. ad audienciam, de decimis, ubi notaſt Abbas Panormitanus n. 2. cap. inter corporalib. verf. unde ſi circa, de translat. Epifcop. l. unica, ſ. ſin autem ad deficienſis, C. de cad. toll. ibi. Nam ſi contrarium volerat, nulla ex artificiis coniunctim ea diſponeret. l. ſeruum, 7. 8. Prator. at. ſer. non dixit Prator. ff. de adquir. heredit. Bovadilla l. 5. polit. c. 1. n. 14. Fit igitur, ut haec exceptio, & limitatio firmet regulam in contrarium, l. nam quid liquide, 8. ult. ff. de pena legit. l. quafitum, ſ. denique, ff. de fund. inſtruct. Paulus Cafrensis conf. 257. n. 5. vol. 2. Decius in l. n. 21. ff. de reg. jur. Simon de Praetis de interpr. ultim. volunt. l. 4. interpr. 2. dubit. 3. per totam, fol. mibi 212. Covarrub. l. 2. variarum, cap. 5. n. 5. & 6. Merces de majoratib. 1. part. queſt. 22. ex n. 1. Mattienzus in l. 3. tit. 10. l. 5. recopilat. gl. 15. Manticula de tacit. & ambig. conveſt. l. 7. tit. 16. n. 30. & ſeqq.

8 Id quoque apte probant in hiis leges noſtræ, in primis lib. 10. tit. 6. lib. 2. recopil. ibi: *T' mandamos a los dichos nuestros Alcaldes de Corte no llevar parte alguna de las penas en que condenarem, que pertenece a la nostra Camara, y ſo, iſta ſunt verba limitata; & in l. 11. eod. tit. 10. prohibetur Alcaldi applicare ſibi partes pecuniarum in iis caſibus, in quibus leges illi nullas applicant partes, aut perciptere in iis, in quibus leges assignant Fisco penas condenationis. Quæ plane denotant prohiberi cum limitatione perciptere penas iis eisdem caſibus, quibus idem prohibetur Juxicibus aliis inferioribus: permifsum vero eſſe perciptere penas iis caſibus, quibus penas à legibus applicantur Juxicibus universum, & nulla diſtinzione facta, ut denotat textus in tit. 10. cap. 10. lib. 3. recopilation.*

Idem probat apertius l. 13. cap. 16. tit. 14. lib. 2. recopil. cuius verba ſunt: *Otroſ mandamos, que los dichos nuestros Alcaldes ni los denunciadores de quelesquier a delitos, no reciban, ni cobren, ni llevan la parte, que les pertenece de las dichas condenaciones, baſat tanto, que antes, y primero ſe pague al dicho nuestro Receptor, lo que de las pertenece a nuestra Camara, ſo pena de lo pagar con el dobló, que lex aperte prefuponit; ima docet partem pecuniarum ejusmodi condenationum pertinere ad Alcaldos eodem modo, quo pertinet ad delatores, & poſſe ab eis exigiri, verum precepit ne ab eis prius exigitur, quam Receptori fisci fit ſatisfactum, quod ab inferioribus Juxicibus ſervari jubet, dicto cap. 10. tit. 10. lib. 3. recopilation.*

Ex quibus venit expicanda l. 20. tit. 1. lib. 3. recopil.

Disputatio IV.

veretur dumtaxat interesse privatum, & alia parte publice interficit puniri maleſicia legibus prohibita, l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. l. locatio, ſ. quod illicite, ff. de publ. & veltigal. cap. ut fame, de ſentent. excommunic. Tuscus liter. D. conclus. 157. ad quorum punitionem quibusdam caſibus non aliud commodius medium potuit adhiberi, quam facere Juxicem particem pecunia imponenda pecuniarum, quo moveat acrius ad eorum vindictam proprio commodo, & utilitate ſtimulatus (ut superioris adverſus hanc eadem diſputatione, n. 1. infuper habenda fuit iniquitas iſta privata vista ab utilitate communi; quod in iure novum non eſt, utilitas enim publica preferunt privatæ, l. unica, ſ. fin. C. de caduc. toll. Authent. res quo, C. commun. deleg. l. utilitas publica. C. de primip. lib. 12. & ob eam multa in iure civili contra strictam rationem diſputandi recepta eſſe innumerabilibus exemplis probari potest, d. l. ſi ita vulneratus, ſ. affirmatio, ff. ad l. Aquil. l. ſum persone, ff. de religio. & ſumprib. funer. tempranda tamen res fuit, & quod utilitas publica ſuadebat, in prima instantia ſequendum fuit, in qua Juxes particeps fit pecunia pecuniarum imponenda per ſuam ſententiam, cui ſi reus acquiescat, & ſua ipsius conſciencia convictus condenationi conſentiat, bene acta res eſt; fatis enim iusta eſt condenatio, quam reus ipſe illi acquiescendo iuſtanputat: quod ſi reus ſe gravatum judecat, provocetque ad ſuperius tribunal, appellatione interpoſita res devolvitur ad Juxes ſuperiores, ad quos cauſa nullatenus pertinet, qui ab omni affectu vacui, & interelle liberi, de cauſa cognoscunt, utpote qui ex ſententia nullam utilitatem poſſunt captare. Quia ad eos devoluta tandem non offendit prior illa ex iure naturali deducta regula, ne Juxes propriam cauſam judecat, ubi rerefatur jux rei, ſi laſum eſt apud Juxicem inferiorum. Itaque nullum reputatur incommode, quod reus laſi poſſit à Juxice, cuius ſententia non eſt exequenda, niſi reo ipſo conſentiente, eſſet vero magnum, ſi Juxes, quorum ſententia mandanda eſt exequioni ſine ullo recursu, particeps forent lucri ex ſententia perciptendi. Quia ratio extendit ſe ad eas etiam cauſas, quæ ad ſuperiora tribunalia deveniunt in prima instantia, quas lex ipſa ſe amplians complectitur.

10 Secunda ratio eſt, quoniam ſequita confirmatione prima ſententia latæ in prima instantia, non agitur ex prima ſententia, quæ appellationis remedio videtur extincta, l. 1. ſ. ultim., ff. ad Turpilian. ſed ex ſecunda ſententia latæ in gradu appellationis confirmatoria, ut docuit Accursius in L. ſ. verb. vel injuſtiam, in fin. C. de appellation. & in l. furti, verb. bodie, ff. de iis, qui nor. infam. & in l. ſi quis priore, 29. verb. ſed teneri ff. in trebellian. & in leg. chirographis, 58. ſ. ultimo, ſchol. penultimo, ff. de administr. tutor. & Glossa Bernardi in cap. pastoralis, ſ. Preterea, verb. diſcuſſa, in fine, de offic. delegat. & eſt recepta ſententia ex Alexandro in l. 1. num. 5. Jafone n. 11. ff. de re judec. quos ſequitur Barbosa in l. divortio, 8. ſ. ſi vir. n. 51. in ff. ſolat. matr. & Fulvius Constantius in l. 1. ex n. 29. C. panis ſicilis. creditor. praeſerit, lib. 10. Siigitur Juxes appellationis perciptere partes pecuniarum per suas condenationes imposta, nunquam Juxes inferioris, à quorum ſententiis condenatoriis ferre ſemper interponitur appellationis ad superioris tribunal, illas perciptent, ſed ſuo lucro fraudare, & illorum labor in persequendis delinquentibus, & puniendis delictis foret irritus, & inanis; lucrum enim omne ad ſuperiores devolement, & in eos recte eaderent Virgiliana carmina: *Sic vos non vobis.* Item leges diſtribuent penas pecuniarum, earumque partem Juxicibus ſententias ferentibus adſcribentes, & attribuentes, ſuo fine fruſtrarentur: id enim lucrum Juxicibus proponunt, (ut initio hujus diſputationis advertimus,) quo eos ad inquisitionem; & punitionem delictorum promoveant, non moventur autem, ſi ſcient lucrum à legibus propositum ipſis, non ab ipſis, ſed à ſuperioribus ſententiis ſuas conformatibus capiendum eſſe. Necſarium igitur fuit, ut tribunalia ſuperiora, ad qua cauſa in gradu appellationis devolvuntur, & in quibus terminantur ſine ullo altro recursu, nihil ex iſis pecuniarum participent, aut perciptent; quod ſenſit Parladorius in ſequenturia, different. 111. num. 17. confirms ex l. 6. tit. 14. lib. 2. recopilat.

Quæ rationes plane non militant in caſu, quo Juxes aliqui ſuperiores cognoscunt de cauſis tanquam inferioris delegati, à quorum ſententiis ad tribunalia ſuperiora reis concedunt appellatione, & recursus.

11 Reliqua eſt igitur difficultas, quam diſputandam pro Cartevel. de Juxicis, Tom. I.

poſſimus de Juxicis delegato ſalarato, utrum poſſit partes pecuniarum pecuniariarum, & ſportulas actorum ultra ſalarium perciptere.

Prima ſententia negat Juxicem delegatum ſalaratum poſſe perciptere ſportulas, aut partes pecuniarum pecuniariarum, quas leges Juxicibus designant, & attribuant, aut ulla alia emolumenta præter ſalarium. Hanc amplectuntur Bovadilla lib. 2. politica, cap. 21. n. 35. & lib. 3. cap. 1. num. 243. Rodriguez tract. de exequione, cap. 7. n. 10. Joannes Hevia Volano in curia philippica, 2. part. del juicio executivo, ſ. 23. num. 8.

Que ſententia probatur primo ex l. 31. tit. 6. lib. 3. recopilat. qua præcipit Juxicibus ordinariis, ne permittant Juxes delegatos ad aliquam exequionem designato ſalario, aliquid ultra ſalarium perciptere, ibi: *Que no conſentan a nuestros Comisarios, ni a otros jueces algunos, ni ejecutores llevar derechos algunos de ejecución, ni aſſeſſorios, ni viſtas de procesos, in otro ſalario alguno, ſalvo lo contenido en nuestras cartas.* Ergo Juxes delegati diſputanti dumptaxat poſſunt ſalaria ſua perciptere.

Secundo probatur ex l. 11. tit. 21. lib. 4. recopilat. ibi: Ningun Alguacil, ni Executor, ni otra persona, que imbiaren con nuestras cartas, y poderes, o imbiaren, los del nuestro Conſento, y Oidores de las nuestras Audiencias, o los nuestros Contadores mayores aquien mandaremos dar ſalario ſenſalados en nuestras cartas, agora ſea por cada dia de los que ocupare, o per tiempo ſenſalado, o por todo el tiempo, que ocupare en lo que vierre de hacer, no lleva otros derechos de ejecución, ni de mejas, ni otros derechos algunos de mas de ſu ſalario, ni los concejos, ni personas particulares a quien tocan, ſe los den, ni las nuestras justicias ſe los conſientan llevar; y ſi el tal Executor, o Alguacil de hecho lo llevare, por la primera vez, lo buelva con el quattro tanto, y por la ſegunda vez con las ſetenas, cui ſimilis eſt textus in leg. 13. in fin. tit. 7. lib. 9. recopilat. Ecce leges prohibentes Comisarios ſalarios quid ultra ſalarium perciptere.

Tertio probatur, quoniam regula eſt Juxicem nihil commodi perciptere poſte, niſi quatenus illi per leges attribuitur expreſſe, l. 11. in fin. tit. 6. lib. 3. recopil. l. unica cap. 10. tit. 10. eod. lib. 3. recopil. Glossa in verb. qualitercunque, in cap. ſtatutum, ſ. insuper, de reſcript. lib. 6. Sed leges Regni non applicant ſportulas Juxicibus delegatis, ſed dumptaxat ordinariis, l. 7. tit. 6. dicto lib. 3. & dicto tit. 10. eod. libro, qui inſcribitur, del Aranzel de los derechos de las justicias ordinarias; niſquam veſto reperitur taxa ſportularum delegati apud leges regias. Ergo delegatus non poſſet ſportulas perciptere.

Quarto probatur à Bovadilla d. lib. 2. politica, cap. 21. num. 42. circa finem, & cenſet eſſe rationem à priori hujus diſcriminis inter delegatum, & ordinariū, quoniam delegatus dumptaxat habet uſum officii Juxicis; ordinarius vero habet uſumfructum, ut videtur probari in l. 1. ſ. qui mandat, ff. de eos, cui mand. eſt juriſdict. & ex traditiſ a Doctoribus ibi, & in rub. eſidem tituli. Ita fit, ut ordinarius poſſit frui omnibus commoditatibus juriſdictioſis, non vero delegatus.

Secunda ſententia affirmat delegatum poſſe præter ſalarium recipere ſportulas eadē, quas accipit ordinarius. Ita videtur ſentire Glossa in verb. pedaneis, in Auth. de Juxicibus, ſ. ne autem, & ibi Bartolus n. 1. & 2. ſequitur Mattienzus in dialogo relatoris, 3. par. cap. 24. n. 6. Joan. Mattienzus de expensis, cap. 21. n. 10. in fine, cum ſeqq.

Quod vero attinet ad partes pecuniarum, quas leges applicant Juxicibus, nullum hucusque inveni Doctorem, qui earum perciptiendam facultatem concedat delegato ſalarato, niſi quod Villadiego in ſua inſtructione politica, cap. 5. ſ. 32. num. 40. 41. & ſeqq. ait, pertinere ad Juxes extractionum, quos Hispane dicimus, jueces de ſacis, partes pecuniarum in denunciationibus, quæ apud ipſos ſunt extractionum rerum prohibitarum extrahi à Regno. Iti autem Juxes ſunt delegati, & ſalarati.

Compellor referre quoscumque ſcriptores Hispanos, tum quod haec difficultas veretur in patriis noſtri legibus, de qua tractant ſolum ſeſtū, quo retuli, qui eam cum aliis ad vulgare vulgaris lingua detulerunt, ne noſtra ſtate deſcenſent multi Flavii, qui Jurisconsultorum mysteria enunciarent, & in publicum ederent; tum etiam, quod nulli Scriptorum ſuam invidēam gloriam qualemque, ſciamque deberi multum iis, qui quoquomodo ſtudia invenierint.

Hac ſunt, quæ noſtri Castellani de proposita difficultate